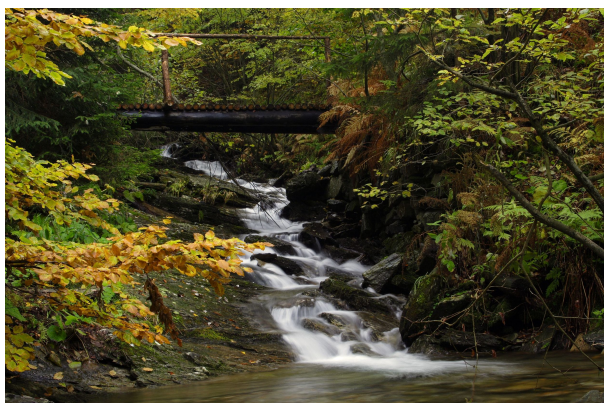

Jak zabránit odtoku vody z krajiny

Lesy mají ve vodním hospodářství významnou funkci. Mají vliv na malý vodní cyklus, mohou pomoci při regulaci povodní. Více se dočtete v článku.

Lesy mají ve vodním hospodářství významnou funkci. Mají významný vliv na malý vodní cyklus, mohou pomoci při regulaci povodní. Více se dočtete v článku.

Les jako zásobárna vody

Lesy pokrývají třetinu plochy České republiky. Rostou převážně v podhorských a horských oblastech s vyšší nadmořskou výškou. Ročně zde napadne okolo 1 000 milimetrů srážek, což je o polovinu více než v nížinách. Právě proto plní les významnou úlohu zásobárny vody.

O tom, kolik vody les zadrží, rozhoduje mnoho faktorů. Na jedné straně jsou to atmosférické srážky a jejich úhrn, na druhé je to výpar, geologická stavba a kvalita půd, vegetace či geomorfologie krajiny.

Čistotu i množství povrchové a podzemní vody ovlivňuje zemědělské hospodaření. Z naší krajiny mizí mokřady, meze a tzv. zasakovací pás – travnaté plochy často porostlé keři a stromy, které přirozeně zadržují vodu. Ubývá tak míst, kde se voda může vysrážet ze vzduchu a vsakovat do půdy. Důsledkem je pokles zásob podzemní vody a narušení přirozeného koloběhu vody.

Koloběh vody člověk výrazně narušil i v minulosti. Ubylo mlh, rosy a zeslábl také koloběh výparů místních srážek. Voda mizí z naší krajiny a rychle odtéká do moří a řek, odkud se vrací v podobě frontálních srážek. Střídají se období dešťů a sucha provázené extrémními teplotami. Hyne vegetace, stromy ztrácí odolnost vůči chorobám. Velkoplošné odvodnění navozuje stepní klima.

Malý vodní cyklus, který v naší zemi fungoval od pradávna, ovlivňují nejvíce lesy. Lesy mají mimořádnou schopnost zadržovat srážkovou vodu. Voda ze srážek se hromadí na povrchu lesních porostů, v nadložní půdní pokrývce a především v samotné půdě. Mimo to les zpomaluje odtok vody přeměnou povrchového odtoku na podzemní.

Protože veškerá voda na našem území pochází z atmosféry, je důležité, abychom ji uměli v krajině zadržet a zpomalit. Tím zabráníme vzniku povodní. Retenční schopnost lesa však bývá různá. Závisí na skladbě porostu, vlastnostech půdy a geologického podloží, způsobu hospodaření i geomorfologii terénu. Schopnost zadržovat vodu a působit protierozivně se u jednotlivých dřevin liší. Při zadržování vody v krajině hraje nejdůležitější úlohu kořenový systém. Důležitý je především tvar kořenů a hloubka prokořenění. Nejhlubší kořeny mívá borovice (1 až 4,5 m) a dub (1 až 10 m).

Jak zabránit odtoku vody z krajiny

Pokud chceme naši zem chránit před povodněmi, nesmí člověk dále narušovat vodní režim v krajině. Lesy, mokřady, meze a travnaté pásy nemohou ustupovat zemědělství a průmyslu. Nejen, že půda ztrácí svou retenční schopnost, přicházíme také o cenné druhy rostlin a živočichů, které zde žijí.